

Protokół z Nagoi

Protokół z Nagoi jest nowym instrumentem prawa międzynarodowego, wdrażającym trzeci cel Konwencji o różnorodności biologicznej. Dotyczy dostępu do zasobów genetycznych oraz uczciwego i sprawiedliwego podziału korzyści wynikających z ich wykorzystania.

Protokół ma na celu ustanowienie systemu zobowiązującego użytkowników zasobów genetycznych do dzielenia się z dawcą tych zasobów korzyściami powstałymi w wyniku ich wykorzystania. Jednocześnie protokół ułatwi zainteresowanym podmiotom dostęp do zasobów genetycznych.

Protokół ma zastosowanie zarówno do zasobów genetycznych organizmów dziko występujących, jak i użytkowanych w gospodarce (z wyjątkiem zasobów genetycznych człowieka), oraz tradycyjnej wiedzy związanej z tymi zasobami. Protokół nie narusza praw i obowiązków wynikających z innych porozumień międzynarodowych, np. nie dotyczy tych gatunków roślin uprawnych, które są objęte Międzynarodowym traktatem o zasobach genetycznych roślin dla wyżywienia i rolnictwa (Aneks 1).

Protokół z Nagoi wpływa na funkcjonowanie dawców i biorców zasobów genetycznych, w tym m.in. ogrodów botanicznych i zoologicznych, banków genów, sektora rolnego (hodowla zwierząt, uprawa roślin, nasiennictwo, produkcja pasz), ogrodnictwa, leśnictwa, przemysłu farmaceutycznego, kosmetycznego, biotechnologii, przetwórstwa spożywczego, a nawet przemysłu związanego z produkcją paliw i tworzyw sztucznych.

Po wejściu w życie Protokołu z Nagoi, co nastąpiło 12 października 2014 r., wszelkie podmioty pozyskujące zasoby genetyczne pochodzące z krajów, które ratyfikowały protokół, są zobowiązane do respektowania postanowień protokołu i instrumentów go wdrażających. Polska podpisała Protokół z Nagoi 20 września 2011 r. Obecnie trwa proces jego ratyfikacji.

Na obszarze Unii Europejskiej obowiązki użytkowników zasobów genetycznych we wszystkich państwach członkowskich reguluje [Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady UE nr 511/2014 z dnia 16 kwietnia 2014 r. w sprawie środków zapewniających zgodność użytkowników w Unii z wymogami wynikającymi z Protokołu z Nagoi \(Dz.Urz. UE L 150 z 20.05.2014 r., s. 59\)](#). Przygotowywane obecnie regulacje krajowe określą zadania i właściwość organów administracji publicznej w zakresie wykonywania przepisów rozporządzenia (UE) nr 511/2014, zasady i tryb kontroli uzyskiwania, posiadania i wykorzystania zasobów genetycznych oraz zasady odpowiedzialności za naruszenie przepisów.

[Protokół z Nagoi](#)

[Strona Sekretariatu Konwencji o różnorodności biologicznej dotycząca Protokołu z Nagoi](#)